

Roberto J. PAYRO (1867-1928) werkte als Argentijnse journalist van *La Nación* in België, tussen 1909 en 1923. Tijdens de Eerste Wereldoorlog, was hij tegen de neutraliteit van Argentinië omdat de Duitsers de Argentijnse vertegenwoordiger neergeschoten hadden. De Duitsers hebben dan PAYRO belet als journalist verder te werken. Hij is dus begonnen Belgische legenden te verzamelen. Hij werd vriend, o. a., van Isidoor TEIRLINCK. “*Los proteos belgas*” werd onder titel “*Los diablos del agua*” uitgegeven in het nummer 1388 van het tijdschrift “*Caras y caretas*”, van Buenos Aires, op 9 maart 1925, en werd hernomen in *El Diablo en Bélgica* (1953). Die tekst bestaat al in het Frans in *Le Diable en Belgique* (IEA3637).

De Belgische waterduivels of Proteus.

Eén van de interessantste wezens komt uit de volksverbeelding en is een kwaadaardige geest uit Brabant met de naam “Kludde”. Zo is hij genoemd uit klanknabootsing, want zo zou zijn geschreeuw zijn. De geleerden zijn niet tevreden met zo een oppervlakkige uitleg en beweren dat Kludde – of Kledden of Kleudde, andere mogelijke uitspraken – zijn naam kreeg van het Scandinavische werkwoord “*Klove*” dat splijten betekend. Van daar komt ook de term, de gespleten hoef, van toepassing voor de bok en zijn gelijksoortige en in ruimere zin voor de Duivel. Men denkt ook dat

Kludde eenvoudigweg een vogel is, een steltloper van het moeras, waarvan de schreeuw tijdens de liefdesperiode doet denken aan het gebulder van een stier. Vandaar de legende van de Borlau van de abdij. Een duivels wezen dat vroeger de vijvers van de abdij bespookte tussen Opheylissen en Linsmeel en waarvan de schreeuw uren in de ronde gehoord werd tijdens onweersnachten. Niemand durfde de Borlau te zoeken, nog minder te volgen. Hij verdween vanzelf als men de vijver van de abdij van Heylissen ging droog leggen.

Kludde – ook gekend onder de naam Ludde en Lodder te Koekelberg en Halle –, heeft een ondeugend karakter en maakt graag grappen, meestal wel stoute. Als slachtoffer kiest hij gewone mensen, een beetje simpel van geest. Gewoonlijk gaat het ook verder dan een grap. Hij kan zo dikwijls als hij wil veranderen van gedaante: een zeer mooi onstuimig veulen, een oud paard dat in twee breekt onder het gewicht van zijn ruiter uit straf voor zijn vele zonden, of een jong paard met zware kettingen dat vuur spuwt. Een kat met aan haar poten klauwen in plaats van nagels, een enorme hond, zwart, wit of rood. Soms in een wit konijntje of een roofvogel – en wat het ergst is – voorzien van zuignappen om het bloed van zijn slachtoffers op te zuigen. Of een reusachtig varken, een otter, een schaap, een vleermuis, een kikker, een slang ... . Kortom, hij

kan zich veranderen in wat hij maar wilt. Onder de gedaante van een hond ging hij op de schouders zitten van een ongelukkige straatloper, die dood was van de schrik. Als hij de gedaante van een paard aanneemt vergissen de boeren zich en denken dat het één van hun paarden is want hij lijkt precies op de anderen. Als ze hem dan berijden zet hij zich in volle vaart om de ruiters uit de stijgbeugels te krijgen en hem in de eerste plas of rivier te gooien. Soms komt hij tevoorschijn onder de vorm van een mooie blanke vrouw. Of een kabouterijtje als een nar gekleed met een manteljas versierd met belletjes. Hij kan zich ook veranderen in een struik waarvan de kromme doornen zich in de kleren van de voorbijgangers vasthaken en die dan scheuren; Nadien gaat hij groeien tot aan de wolken en daarmee het slachtoffer als een kraan opheffen, stampvoetend van plezier met zijn slechte streek. Andere gedaanten zijn: een boom, een vogel, een mens, een duivel, een vierpotig dier of een reptiel. Kludde woont 's nachts in de bossen of de weiden. Hij glijdt geruisloos en kwaadwillend langs de oevers van rivieren. Maar hij kan nooit de bijzondere glans van zijn ogen verstoppen. Als twee blauwe vlammen kondigen zij het gevaar aan, en doen voorzichtige mensen vluchten.

Kludde kan niet gekwetst worden door een knuppel, een hooivork, een pijl of een kogel. Moest er een

gebouw op hem instorten, zelfs een kathedraal, zou hij erom lachen. Zijn lichaam is ontastbaar, zo gaat hij ook luidkeels lachen als men hem dwars doorsteekt. Als hij vastgeprikt zit op een speer of verpletterd als een insect tegen een muur, spuwt hij vuur in de ogen van diegene die de overmoed had hem zo een lot te laten ondergaan en ontsnapt als een onlichamelijk wezen dat hij eigenlijk is. Maar het blijkt dat de grappen van Kludde soms te ver gingen. Hiervoor het voorbeeld dat Dr. Poodt schreef van jonge meisjes die beweerden het slachtoffer te zijn van de lage driften van Kludde en onteerd te zijn voor de rest van hun leven. Vele anderen vermoeden dat het door hun snelle lopen is dat ze ontsnapten aan de hekserij van het onkuise monster. Op vele plaatsen gelooft men nog dat Kludde bestaat heeft, bestaat of zal bestaan. Bijvoorbeeld in het Payottenland, streek tussen de Dender en de Zenne in west Brabant. Diezelfde Dr. Poodt, ex-burgemeester van Ternat vertelt;

Toen hij een bezoek bracht aan een rijke boerin, en deze hem sprak over Kludde, verklaarde zij het slachtoffer te zijn van zijn slechte grappen.

- “ *Maar mevrouw*” – zei de dokter al lachend – “ *dat is uw verbeelding. Kludde heeft nooit bestaan.*”
- “ *Wat zegt U ? Dat Kludde niet bestaat ?* “ – riep de vrouw verwondert uit. Toen keek ze verdrietig en

voegde er nog aan toe. – : “ *Maar dokter, ik dacht dat U beter wist ...*”

Het bestaan van Kludde is niet zo oud als men zich houdt aan de volgende getuigenissen. Gedurende de winter van 1841 – dit stond in “*Krant van Vlaanderen*” – moest de Baron Jules de Saint-Genois de nacht doorbrengen in een hoeve van Ternat. ’s Avonds kwam iedereen, knechten en herders rond het vuur zitten en vertelden avonturen van dieven, geesten, heksen en ook van Kludde. Omdat de baron met veel aandacht luisterde, vroeg één van de knechten hem zomaar of hij de herkomst van Kludde kende, omdat het “verschrikkelijk was om het te horen”.

- *Neen – antwoordde de baron –, ik heb er nooit horen over spreken. Vertel het mij.*
- “ *Het gebeurde ongeveer een eeuw geleden* ” – zei de knecht -, “ *aan het einde van het dorp was een bos. Aan de rand van dat bos was een hut waar een heks woonde die zich liet doorgaan voor een oude arme vrouw. Niemand heeft ooit geweten, of wat ze deed om rond te komen. Ze vroeg nooit iets en niemand durfde dicht bij haar huis te komen. Ze was verschrikkelijk lelijk, het beeld van de duivel. Iedereen was ervan overtuigd dat ze contacten had met Boze geesten en dat ze men haar levend te*

verbranden, maar niemand wou dat doen. Het was de hemel zelf die de wens van de verschrikte bevolking verhoorde. Op een nacht brak er een enorme storm los op de gemeente van Ternat. De bewoners hadden daaronder erg te lijden, maar de bliksem viel alleen maar op het schrikaanjagende huisje. De heks verbrandde samen met de hut. Drie dagen later probeerde men haar resten op te graven. De eigenaar van de grond gaf opdracht aan de moedigste van zijn knechten het lichaam van de heks te ontruimen en het te begraven. De knechten begonnen met hooivork en hark. Maar zodra zij het verbrande lijk aanraakten veroorzaakte dat een oorverdovend lawaai, alsof het het einde van de wereld was. De knechten, bleek als een lijk van de schrik, beefden en konden geen woord meer zeggen. Ze zagen een klein zwart mannetje uit de resten van de heks kruipen, dat ziender ogen groter werd. In enkele ogenblikken was hij veranderd in een monster met de snuit van een varken, het lichaam van een behaarde hond die op zijn achterste poten liep en riep terwijl hij vluchtte met hen geheime besprekingen had in haar hut. Daarom besloot: “ Kludde ! Kludde ! Kludde ! ”. De knechten – ging de verteller verder – verloren het bewustzijn. Als ze weer bijkwamen was

er geen spoor meer van het puin. De plaats waar vroeger het huisje stond was verandert in een zwarte, stinkende plas. De ziel van de verdoemde heks was nu in het lichaam van een monster en blijft rondzwerven op de aarde zonder rust om de dronkaards te kwellen, maar zonder hen ernstige schade te kunnen toebrengen.”

Ondanks de onbetwistbare glorie dat hij aan zijn daden te danken had, bleek Kludde een moeilijke periode door te maken. Hij had een rivaal, een dubbelganger die hem een slechte reputatie bezorgde. Het was Osschaert met zijn bellen. De zeer bekende slechte geest van het Waasland. Door een ongeval van Osschaert kreeg Kludde al zijn invloed van vroeger terug.

Het Waasland is te vergelijken met het mooie eiland Wight. De Vlamingen noemen het “ *De tuin van Europa*”. Dit is misschien een beetje overdreven maar het is er heel mooi en het heeft de verdienste volledig door de mens te zijn gecreëerd. Daar groeien graan, colza, klavers, bomen en bloemen waar vroeger de zee was. De polders gewonnen op het water, trots en fortuin van de streek, laten nu verse teelten en koele bebloemde weiden zien zoals een kleine Pampa, met dorpen en boerderijen omringd door kleine dichte bossen.

De ongelukkige slecht geest was verjaagd door de duivelsverbanning van de eerbare pastoor van Hamme. Negenennegentig jaren lang kon hij niet terug naar de kleine stad dicht bij Termonde, met haar drieduizend huizen en veertien duizend inwoners die eerlijk hun brood verdienden met landbouw en industrie in de omgeving van de oude toren van de Sint-Pieterskerk. De pastoor die Osschaert verslagen had, had ooit van de duivel zelf gewonnen. Nog niet zo lang geleden kon men op de muur van een huis en op een paal in het kerkhof van Hamme nog de sporen zien van de klauwen van de duivel. De burens hadden aan een metser gevraagd de sporen te doen verdwijnen door de stenen af te schrapen. Maar de werkman moest het opgeven want hoe meer hij afschraapte hoe dieper de sporen werden. De pastoor ging dan een novene doen. Hij ging gedurende negen dagen bidden om God een gunst te vragen. En als bij mirakel verdwenen de duivelse sporen voor altijd.

Met dergelijke voorafgaande feiten was niemand verwonderd dat Osschaert het onderspit moest delven. Hij mocht ook niet meer naar Moerzeke op vier kilometer van Hamme. Niet alleen omdat het klooster en de school van de Zusters van St. Vincentius van Paulus zich er gevestigd hadden maar ook omdat de omwonende op alle hoeken van de straten kapelletjes

opgericht hadden zodat een boosaardig wezen niet verder kon.

Nu doolt Osschaert in de omgeving van de Schelde tot de zee. Hij verveelt zich want hij vindt geen slachtoffers voor zijn stoute streken.

Vroeger vermaakte hij zich, het kon niet beter, en eerlijk gezegd zonder grote kwaadaardigheid. Hij verschrikte en plaagde 's nachts mensen die hem dan op hun rug moesten dragen tegen hun zin van de St. Pieterskerk tot ver van het dorp. Hij bleef hardnekkig de dronkaards najagen. Hij brandde hun kaken met zijn duivelse adem. Hij omhulde hen met walgelijke stank, zette zijn nagels in hun nek en ging dan schrijlings op hun schouders zitten. Omdat hij onbepaald zijn gewicht kon veranderen maakte hij zich zo zwaar dat de ongelukkige de indruk had lood te dragen op zijn rug. Als hij dan ging zwichten onder zijn vracht, verplichtte Osschaert hem zich weer overeind te zetten en ging luidkeels lachen terwijl hij op zijn rug bleef zitten. Osschaert was een goede duivel.

De slechte grap duurde tot het slachtoffer aan een kruispunt kwam met een kruis, een beeld van de Maagd Maria of van gelijk welke heilige, of dat hij een kruisteken maakte. Dan sprong Osschaert met zijn bellen van zijn schouders en liep heel hard weg. Zoals

verteld in dit verhaal kon hij zijn gewicht veranderen. Hij kon ook zijn uiterlijk veranderen. Een wolf met een dikke vacht, een zwarte hond, een kleine misvormde stier, een paard of een reus, maar altijd schrikaanjagend.

Zijn verhaal, vermengd zich in sommige gevallen, met dat van de weerwolf. Onze boeren noemen hem “*lobisón*” en in Brazilië “*lobishomem*”. Men verteld dat Osschaert dat wolvenvel gekregen had van zijn baas de duivel. Dat deze hem verplicht had daarmee ’s nachts rond te dolen en dat hij die tijdens de dag mocht uilaten. Deze verwarring blijkt nog duidelijker als men weet dat als iemand dat wolvenvel tijdens de dag vindt, en het goede idee heeft het te verbranden, Osschaert zal lijden als een vervloekte en roepen alsof hij op een brandstapel staat, maar nadien verlost zal zijn van de betovering. De weerwolf mag dat vel niet zelf verbranden. Hij mag ook niet verklappen waar hij het verstopt heeft zodat iemand anders het voor hem zou kunnen verbranden.

Men vertelt dat in de tijd dat hij ronddoolde als wolf iemand heel luid durfde roepen : “ *Grijze klauw, grijze klauw, als je me wilt pakken doe het nu !*” hij daar heel vlug berouw van kreeg. Zo een opschepperij en die toverformule werden dikwijls uitgesproken in een zatte bui of na een weddenschap en Osschaert was er voordat hij weer kon inademen. Hij zette dan zijn nagels in de

nek, ging schrijlings op de rug van de domme opschepper zitten en liet hem niet meer los voordat deze uitgeput was. Men verteld ook, dat als Osschaert de gedaante heeft van een mens hij een hele zachte hand heeft maar zo koud als ijs. Het zou een talentvol violonist zijn waarvan de duivelse kunst bedoeld is om suffe mensen al dansend naar de rivier te brengen en er doen in te springen. Maar de mensen die een takje marjolein of tijm dragen zullen altijd veilig zijn voor de valstrikken van Osschaert met de bellen. De bellen die aan zijn kleren genaaid zijn als versiering zoals vroeger de narren.

Na deze lange uitweiding gaan we weer verder met ons verhaal. Het is door de pastoor van Hamme en de dorpingen die wisten hoe ze hem op afstand konden houden dat Osschaert zich erg verveelde. Zonder enige afleiding in zijn verbanning, alleen het enige geluid van de golven want in de polders of in de duinen waren 's nachts geen wandelaars. En wat nog erger is, voor een geest die mens geworden is, is dat hij ook honger en dorst had en dat hij in zijn behoeften moest voorzien. Dat bleek hem niet gemakkelijk. Hij ging stelen in verlaten huizen, zo arm dat er zelfs geen korst meer in de brooddoos te vinden was. Toch vond hij een oplossing in de omgeving van Kieldrecht, naar het schijnt onuitputtelijk.

Het was het huisje van de visser Blommaert. Die alleen maar deze schuilplaats had en zijn net. Iedere avond kwam hij terug van de oevers van de Schelde met veel vissen die hij in een kuip vol water zette om ze vers te houden en ze de volgende morgen te verkopen op de markt van Kieldrecht.

Blommaert verdiende heel moeilijk zijn brood, tot op de dag dat hij heel onaangenaam verrast vaststelde dat iedere morgen de mooiste vissen uit de kuip verdwenen waren. De dief had het vuur in de haard gebruikt om ze te roosteren.

Erg verschrikt en bezorgd, besloot hij de dief te vinden en een flinke straf te geven op de maat van het gestolen goed. Iedere avond bleef hij op de loer. Maar hij was zo moe van de hele dag te vissen dat hij al vlug insliep. Als hij wakker werd was het misdrijf weer gepleegd. Hij dacht dat hij de dief nooit te pakken zou krijgen. Toch zou hij zich wreken. Op een avond zette hij in de haard in de plaats van houtskool een bekende terugstotende, stinkende stof en verstopte die onder de as. De volgende morgen zag hij met voldoening dat zijn wraak het verwachte resultaat verkregen had. De vissen waren met een woede vertrappeld op de grond van de keuken. Hij ging luidkeels lachen, zoals Osschaert het deed in zijn goede momenten en zoals Kludde het nog

altijd doet. De visser dacht dat hij de dief verjaagd had en dat het geluk nu aan zijn kant zou staan. Maar dezelfde avond nog, toen hij zijn net weer wou optrekken, vond hij dat het zwaarder was dan gewoonlijk. Eindelijk, met enorme inspanning, kon hij het ophalen en zag hij met verschrikking, dat het vol was met die terugstotende stinkende stof. Tegelijkertijd hoorde hij een duivelse schaterlach. Hij keek om, om te zien wie zo lachte maar hij kon alleen een zwarte hond zien die wegliep en sprongen maakte van plezier. “ *Dat was Osschaert*” – zei hij zachtjes en maakte heel vroom een kruisteken.

Sindsdien probeerde hij zich niet meer te verzetten tegen de streken van Osschaert en betaalde zijn tol. Osschaert verveelde zich maar kon tenminste voldoende eten. Blommaert had zijn les geleerd en brandde een kaars voor St. Michel en een ander voor de duivel. Zoals men zegt in zijn land en het doet bij ons.

Familie van Kludde, van Osschaert met zijn bellen en andere waar we verder zullen over vertellen. Nekker eveneens gekend in Vlaanderen onder de naam Duiker, de Waterman, Manneken-Haak of Manneken met den Haak, de Waterwolf ... Hij heeft de gave overal tegelijk te zijn, ofwel gaat het niet om één enkel wezen. Zo ziet men hem op verschillende plaatsen tegelijk. Hij leeft, of

zij leven, onder bruggen, in het moeras, in vijvers, in rivieren of in beekjes. Zoals Kludde en Osschaert kan hij zich veranderen in levende wezens of in levenloze dingen. Eens zag men hem onder de gedaante van een driehoekige hoed. Dat deed denken aan een schilderij van Beugel of aan een verhaal van Flaubert. Hij kan zowel een man als een vrouw zijn, echt een duivels talent. Onder de vorm van een vrouw noemt hij Nix, Nikse (waarom weten wij niet) Griuze meer of Griuze merrie. Als kind noemt men hem Nekkerjong. 's Nachts komt hij naar buiten, heel zelden tijden de dag. Gewoonlijk komt men hem tegen langs de oevers van een rivier of een vijver. Een van zijn slechte toeren, was die dat hij deed aan de schipper van Niel, Thomas en zijn hulpje Jan. Jan had toestemming gekregen van zijn baas om een bezoek te brengen aan zijn familie die woonde aan de andere kant van de Ruppel. Terwijl hij vertrok zei hij : “ *Baas, als ik vanavond terug kom, zal ik je roepen. Wil je dan zo vriendelijk zijn om me te komen halen met de rooiboot ?*”

De namiddag ging voorbij en de avond viel. De schipper Thomas, doodvermoeid en beu van het wachten was al diep in slaap gevallen, toen hij gewekt werd door luid geschreeuw van de andere oever. Slecht gehumeurd stond hij op, sprong in het bootje en roeide heel hard tot de andere kant in de duisternis van de

inktzwarte nacht. De Ruppel was op deze plaats meer dan tweehonderd meter breed. Thomas helemaal ingenomen door deze zaak vergat de afgesproken vraag die moeilijkheden kon vermijden. “*Ben jij het Jan ?*” Hij dacht er niet meer aan, nam de andere aan boord en roeide hevig terug naar de andere kant. Nog altijd zo ingenomen met deze zaak zag hij plots op de plaats van Jan, de Nekker die overeind kwam in het midden van het kleine bootje.

“ *Mijn God !* “– riep de arme schipper –, “ *Het is een waterduivel, het is ...* . Maar ploef, de Nekker had het bootje al verlaten en Thomas dacht dat hij er goed vanaf gekomen was. Het duiveltje krampte zich vast aan de kant van de boot en bracht die tot stilstand ondanks de bovenmenselijke inspanningen van de roeier. Bedroefd begon hij te bidden en de Nekker verdween ... om evenvlug weer in het bootje te springen en luidkeels te lachen. Zo bleef hij Thomas uitlachen, die heel verdrietig was, tot ze na een hele tijd de andere oever bereikten. De schipper was zowel verschrikt als boos en ging terug naar bed. Toen een half uur later de echte Jan in levenden lijve riep om hem te komen halen, dekte hij zich warmer onder en mompelde hij halfboos en halfbang: “ Je mag altijd roepen, vervloekte, je zult me geen twee keer beetnemen.” De ongelukkige Jan moest onder de blote hemel slapen. Of liever gezegd gesloten hemel

want de nacht was niet alleen koud maar ook zwarter dan de voornemens van de Nekker.

Soms komen zowel Nekker als de Lange Wapper plots opduiken met kettingen als verdoemde zielen. Ze slepen de eerste de beste die ze te pakken kunnen krijgen mee naar de bodem van het water. Later vindt men dan hun lijken aan de oever van de rivier. Meestal verklaren de autoriteiten dat het gaat om een ongeluk of een zelfmoord. Maar het volk is niet zo naïef en weet waaraan zich te houden. Het volk weet wel wie de verantwoordelijke is.

Onder de gedaante van Manneken-Haak is Nekker eveneens de boeman van de kinderen die aan de kant van het water gaan spelen. De boosaardige zwarte geest verstopt zich tussen het riet. Met zijn haak pakt hij de kinderen die onvoorzichtig te dicht bij hem spelen en drinkt hun bloed met genot. Als de slachtoffertjes bijna dood zijn, sluit hij hun zielen op in een kruik die hij omkeert en waar ze zullen blijven tot het einde der eeuwen. Tenzij de kruik omgedraaid wordt of gebroken.

De Lange Wapper maakt ook deel uit van deze voorname familie. Hij is de watergeest van de provincie Antwerpen. Dankzij zijn lange benen kan hij als een waterspin op de golven lopen. Hij kan alle gedaantes aannemen die hij maar wilt. Soms is hij een baby, een

sierlijke ruiter of een eerwaardige pastoor. Soms een hond, een kat of gelijk welk ander dier waar hij maar aan denkt. Zoals Osschaert kan hij soms heel groot zijn en dan weer heel klein. Hij heeft er plezier in om van alle soorten grappen uit te halen. Hier komt één van de belangrijkste.

De rijke, mooie maar weinig deugdzame Anneke Van De Putte had niet minder dan vier minnaars. Elke nacht kwamen ze har bezoeken, ieder op een ander uur. Op een dag profiteerde Lange Wapper ervan dat ze niet thuis was. Hij nam haar gedaante over en installeerde zich in haar huis. De eerste minnaar kwam om tien uur 's avonds.

- “ *Wat wil je vanavond ?* “ – vroeg de Lange Wapper terwijl hij de stem van Anneke zo zacht mogelijk na deed.
- “ *Dat weet je wel ! Eindelijk met je trouwen !* “ – antwoordde de vrijer.
- “ *Dat wil ik wel doen* – antwoordde de Lange Wapper liefdevol – “ *op voorwaarde dat je naar het kerkhof van de Maagd Maria gaat en dat je daar blijft tot middernacht in de armen van het kruis ... . Ik kan je niet vertellen waarom, maar voor mij is het erg belangrijk.*

- « *Vraag je me niets anders ?* » vroeg de verloofde en ging weg.

De tweede minnaar kwam om half elf en de Lange Wapper vroeg hem zoals aan de eerste :

- “ *Wat wil je vanavond ?* “
  - “ *Je weet toch dat het met je trouwen is !* “
  - “ *Ik zal er geen bezwaar tegen hebben, als je naar het kerkhof van de Maagd Maria gaat met een doodskist die je voor het kruis plaatst en dat je daarin gaat liggen tot middernacht.* “
  - “ *Wat een vreemde wens !* “
- “ *Ik wil dat diegene die mijn man zal worden niet bang is van de dood, noch van de doden.* ”
- “ *Ik ga onmiddellijk.* “ – zegt de verloofde.

De derde jongen kwam om elf uur. De Lange Wapper stelde dezelfde vraag en kreeg hetzelfde antwoord.

- “ *Ik zal je mij hand geven als je naar het kerkhof van de Maagd Maria gaat, dat je drie keer klopt op de doodskist aan de voet van het kruis, en dat je daar blijft tot middernacht.* “

Hij had ongeveer dezelfde dialoog met de vierde verloofde.

- *“ Neem een dikke ketting dat je sleept tot aan het kerkhof van de Maagd Maria. Terwijl je de ketting achter je aantrekt loop je drie keer rond het kruis”.*

De vierde verloofde vertrok zoals de drie vorige. De Lange Wapper verliet de gedaante van Anneke en haastte zich naar het kerkhof om te kijken wat er met de slachtoffers van zijn grap gebeurde. Wat had hij veel plezier. De eerste viel dood als de tweede zich in de doodskist legde. De tweede stierf van schrik als de derde op het deksel van de kist klopte. De derde werd plotseling getroffen door een hartaanval als de vierde rond het kruis liep met het hevige lawaai van de kettingen. De laatste struikelde over de ketting, rolde over de doodskist en viel mors dood. Om de grap van de Lange Wapper te bekronen pleegde Anneke zelfmoord als ze het viervoudige ongeluk vernam.

Wallonië heeft ook een waterduivel, een ondeugende grappenmaker. In Tihange – het land van de nederige bisschop Jean Le Sage – vertelt men nog altijd de slechte toer dat het lelijke duiveltje uithaalde met vier grote jongens die zes veulens gingen halen in de weide. Zij vonden er zeven in de plaats van zes. Het was voor hen onmogelijk hun zes veulens te onderscheiden. Ze besloten dus om ze alle zeven mee te nemen. Ze moeste op de terugweg de Maas oversteken.

In een ondiep gedeelte begon het veulen bereden door de jongste van de jongens te steigeren en achteruit te slaan. Hij gooide zich woedend in het diepe deel en daar, verschrikkelijk, splitste hij zich in twee en wierp zijn ruiters in het water. Ondanks dat deze een goede zwemmer was kon hij er maar moeilijk uitgeraken ...

Copyright :

- voor de Spaanse versie, Roberto J. Payro estates ;
- voor de Nederlandse vertaling, 2014, Anne MOERS.